

Střetný boj pluku

Podplukovník Josef Volf

Polní řád stanoví: „Střetný boj je druh boje, při němž se obě strany snaží dosáhnout svého cíle útočnou činností“ (§ 179). Dále pak, že jednou z podmínek zabezpečujících zničení nepřítele ve střetném boji „je předejít nepřítele v provedení jaderných úderů . . .“. Na první pohled je toto ustanovení jasné. V praxi (při cvičeních) však dochází k zásadním nedostatkům. O které nedostatky jde: přesuny mají nízká tempa, rozvinování je pomalé, bojová sestava nezabezpečuje úder do boku a týlu, tanky motostřeleckého pluku jsou rozdělovány šablonovitě, bojová činnost probíhá v úzkém pásmu, málo se používá poutání protivníka, průzkumy jsou vysílány pozdě, atd. Jedna z příčin těchto nedostatků je povrchní studium Polního řádu a proto v malé znalosti zásad střetného boje.

Definici střetného boje chápeme jako střetnutí prostředků jaderného napadení a střetnutí všech palebných prostředků a sil pluku. I když velitel pluku o použití jaderných zbraní nerozhoduje, jsou tyto zbraně ve střetném boji pluku rozhodující.

K hlubšímu pochopení podstaty střetného boje pluku představme si jeho odlišnost od jiných druhů bojové činnosti. V **útočce** jednotky pluku útočí na bránícího se nepřítele v předbojových nebo bojových sestavách. Bojový úkol pluku je aktivní a jeho cílem je zničit méně aktivního protivníka. V **obraně** jsou jednotky pluku v sestavách na širším úseku, snaží se udržet zaujatá postavení a opěrné body, způsobují nepříтели ztráty bojem z místa a brání nepříteli v průlomu obrany. Již z těchto úvah můžeme rozšířit definici Polního řádu o střetném boji: „Střetný boj je samostatným a nejsložitějším druhem bojové činnosti, při které každá bojující strana útočí na útočícího nepřítele při současném střetnutí prostředků jaderného napadení a ostatních klasických palebných prostředků.“

To, že střetný boj je samostatným a nejsložitějším druhem bojové činnosti vynikne zřetelněji, jestliže rozebereme hlouběji jeho charakteristické znaky.

a) rychlé přiblížení obou stran, nedostatečně jasná situace a její náhlé změny.

Ve střetném boji jednotky pluku a i jednotky nepřítele plní vysoce aktivní bojové úkoly. Obě strany se k sobě rychle přibližují, uskutečňují manévry silami i prostředky a útočí na sebe. Neútočí však celou bojovou sestavou, ale zpravidla její menší částí se navzájem poutají. Hlavními silami obě strany vyvíjejí maximální úsilí k předstížení protivníka v rozvinutí, v ovládnutí výhodných terénních objektů a v zahájení zteče do odkrytého boku nebo týlu. Kromě toho velitelé, kteří disponují jadernými zbraněmi vyvíjejí obrovské úsilí k předstížení protivníka v zahájení jaderných úderů na důležité cíle. Poměr sil je ve střetném boji často různý, pro obě strany i nejasný, zvláště po napadení jadernými zbraněmi se mění. Je-li poměr sil stejný, nebo v nepro-

spěch pluku, musí velitel a jeho štáb vytvořit podmínky, které zabezpečují zničení nepřítele:

- již před zahájením pochodu vyslat průzkumné skupiny a bojové průzkumné hlídky;

- učlenit pochodovou sestavu tak, aby vytvářela možnost rychlého přechodu do předbojové a bojové sestavy a uskupení většiny sil na předpokládaném směru hlavního úderu;

- začlenit dělostřelectvo do čela pochodové sestavy (je-li pluk jako před-sunutý odřad, pak za předvoj pluku, pochoduje-li na čele hlavních sil divize, pak za čelní pochodovou záštitu) a předejít protivníka v zahájení dělostřelecké palby;

- včas získat věrohodné zprávy o prostředcích jaderného napadení nepřítele a pokud není možné tyto zbraně ničit vlastními prostředky, předat o nich zprávy ihned na VS divize;

- pochod uskutečňovat v rychlém tempu, překvapit nepřítele úderem do boku a týlu, rozbít jeho sestavu — to znamená odříznout jeho jednotlivé sledy bojové sestavy od sebe (zajišťovací jednotky od prvních sledů, první sledy od druhých sledů) a ničit je po částech;

- nepřetržitě zabezpečovat vlastní boky a týl pluku.

I ve střetném boji jsou rozhodující jaderné zbraně. Ty způsobují změny na bojišti. Velitel pluku však má dosti jiných prostředků k tomu, aby změny v neprospěch protivníka vytvořil. Motostřelecké prapory, zvláště pak tankový prapor, je značnou údernou silou, kterou je třeba soustředit na jednom směru k vytvoření převahy. Rovněž při přibližování se k nepříteli v předbojových sestavách je třeba dosahovat rychlosti pochodu. Dosud však se v této fázi boje tempo pohybu snižuje a jsou i případy, kdy se jednotky zastavují. I druhé sledy a zálohy pluku při zasazování dosahují malých rychlostí, často průměrně 10 km/h, což ke změnám na bojišti ve prospěch pluku nepřispívá.

Rychlým rozvojem technických a ostatních prostředků průzkumu se nedostatečná znalost situace ve střetném boji může snížit. Na stupni pluk však velitel musí nadále spoléhat na vlastní síly a prostředky průzkumu — na činnost průzkumných skupin a ostatních prvků bojové sestavy. Zvýšenou pozornost je třeba věnovat využívání zpráv z vrtulníků divize (odposlech).

b) urputná snaha získat čas a zmocnit se trvale iniciativy; rozvinutí bojové činnosti na široké frontě, volnost manévru, značné mezery v sestavách vojsk a odkryté boky.

Pluk se nesetká s málo aktivním nepřítelem. Pro velitele divize z toho vyplývá; předejít nepřítele v jaderných úderech a aktivitu jeho jednotlivých prvků bojové sestavy (i pochodové) omezit. Velitel pluku se zmocní trvale iniciativy tehdy, projeví-li své velitelské vlastnosti v řízení pohybu a boje zajišťovacích prvků pluku (čelní pochodové záštity, předvoje pluku) tak, aby tyto pronikly co nejdříve k prostředkům jaderného napadení nepřítele, zničily je a zasadily-li při zahájení střetného boje na poutací směr jen část sil a hlavní síly pluku použije k úderu na hlavní síly protivníka. Je otázka, zda v každé situaci za oboustranného použití jaderných zbraní budou hlavní síly pluku (a i divize) soustřeďovány k úderu zpravidla na jednom směru. Opodstatněnost otázky je dána skutečným počtem prostředků jaderného napadení např. u mechanizované divize armády NSR. V tomto případě vidíme velký význam

charakteristického znaku, který říká „že rozvinutí bojové činnosti ke střetnému boji je třeba uskutečňovat na široké frontě, a dodávám „i do hloubky“. Velitel pluku musí tedy tyto zásady realizovat a při volbě bojové sestavy pluku vzít v úvahu tyto zásady:

- do prvního sledu pluku můžeme vyčlenit všechny prapory a do vševoj- skové zálohy jednu nebo dvě roty (každá rota od jiného praporu) tehdy, kdy chceme vést úder co možná největším počtem sil a prostředků a kdy učlenění pochodové sestavy a podmínky terénu umožňují rychlé rozvinutí všech praporů najednou. Tato bojová sestava je možná i tehdy, kdy předvoj pluku v síle praporu poutá nepřítele čelně (na poutacím směru) a zabezpečuje tak manévr hlavních sil pluku k úderu do boku a týlu nepřítele;

- do prvního sledu pluku vyčleníme dva prapory (u tp) a do druhého sledu jeden prapor tehdy, chceme-li provést rychlý a rozhodný úder na nepřítele s využitím jaderných úderů. Toto řešení vyplývá z potřeby času k rozvinutí dvou praporů z plukovního proudu (při pochodu po jedné ose) a připravenosti ke zteči do 30 minut. V této době bude i dělostřelectvo pluku připraveno k palbě. Při rozvinutí tří praporů pluk potřebuje 45–55 minut. Ušetříme tedy 15–25 minut, které umožní předejít protivníka v zahájení úderu (je vytvořena i hloubka bojové sestavy);

- šířka pásma pro střetný boj pluku bude záviset na učlenění bojové sestavy a na zvolené formě manévru. Jsou-li v prvním sledu tp dva prapory, může šířka dosahovat až 5 km; jsou-li v prvním sledu tři prapory (z toho jeden na poutacím směru na šířce 3–5 km) pak může šířka dosahovat 8–10 km. V druhém případě bude hustota protitankových zbraní na 1 km:

- na poutacím směru 10–6,
- na směru hlavního úderu pluku 20, bude-li útočit každý prapor na šířce do 1,5 km.

Motostřelecký pluk při zasazení čtyř praporů do prvního sledu může vést střetný boj na šířce až 12,5 km (prapor na poutacím směru do 5 km, tři prapory na šířce à 1,5 km, tři mezery à 1 km).

K některým zásadám velení ve střetném boji

Úsilí velitele pluku musí být zaměřeno ke zkrácení všech časových norem, předně v získání a zpracování všech průzkumových zpráv, přijetí a doručení rozhodnutí podřízeným. Zde musí počítat s každou minutou. I když velitel pluku neobdrží včas upřesněný úkol od velitele divize, rychle a samostatně se rozhodne a hlášení o tom veliteli divize podá, jakmile je to možné.

Hlavním místem velení u pluku je to místo, kde je velitel pluku. Za pochodu je to VS pluku, před zahájením střetnutí velitel pluku vyjíždí za prapory a velí z tanku nebo z obrněného transportéru. V druhém případě je možné, aby v blízkosti velitele pluku byli někteří hlavní funkcionáři štábu pluku a velitel přiděleného dělostřelectva.

Nemalou pozornost věnuje časovému propočtu. V něm určuje: pravděpodobný prostor a dobu střetnutí zajišťovacích prvků a hlavních sil. Vychází z informací velitele divize o použití jaderných zbraní a dělostřelectva.

Při hodnocení situace zaměřil úsilí na získání zpráv o nepříteli, sousedech, terénu a radiační situaci. Tyto informace postupně hodnotí a přijaté závěry využívá při rozhodování ke střetnému boji.